

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Suvac)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, A. Panov)

D E C I Z I E

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Anatolie Rimschi, reprezentat de avocatul Pavel Budu,

în cauza civilă, la acțiunea oblică depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 150 împotriva lui Anatolie Rimschi cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice,

împotriva încheierii din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 5 iunie 2019, SA „Termoelectrica” în interesele CCL nr. 150 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolie Rimschi cu privire la încasarea datoriei pentru energie termică în mărime de 3622,68 de lei și a taxei de stat în sumă de 270 de lei.

Prin hotărârea din 02 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a dispus admiterea acțiunii oblice depuse de SA „Termoelectrica” în interesele CCL nr. 150 împotriva lui Anatolie Rimschi cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică. S-a încasat din contul lui Anatolie Rimschi în beneficiul Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 150 datoria pentru consumul de energie termică în mărime de 3 622,63 de lei și taxei de stat în mărime de 270 de lei.

La 7 iulie 2020, Anatolie Rimschi a declarat apel împotriva hotărârii din 2 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea cererii de apel Anatolie Rimschi a solicitat repunerea în termen a cererii de apel indicând că în fapt acțiunea în cauză a fost recepționată la 12 iulie 2019.

Ulterior, la 15 iulie 2019 apelantul a depus o cerere de conexare a cauzei nr. 2-10612/2019 (din procedura lui Suvac Sergiu) la cauza nr. 2-10062/2019, cauză ce se află în procedura judecătorului Potînga Iurie, acțiune ce fusese depusă la 28 mai 2019, cauze care sunt conexe prin pretenții, temeuri de apariție și probe.

A indicat că prin încheierea nr. 2-10612/19 din 19 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a informat că cauza aflată în procedura sa se transmite în

vederea soluționării conexării cu cauza nr. 2-10062/2019, cauză ce se află în procedura judecătorului Potînga Iurie.

A specificat că după încheierea supra indicată nu a mai recepționat nici un act procedural de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Ulterior, a indicat Anatolie Rimschi, că aflat de la executorul judecătoresc Romaliischi Maxim că urmează să achite o datorie în mărime de 3 622,68 de lei și taxa de stat în sumă de 270 de lei. Astfel, a fost invitat la data de 18 iunie 2020 la sediul executorului judecătoresc.

Mai apoi, la 23 iunie 2020 a fost depusă cerere cu anexarea mandatului în original de a face cunoștință cu dosarul civil nr. 2-10612/19.

A învederat că la 10 septembrie 2019, judecătorul Potînga Iurie prin încheierea nr. 2-5323/17 a refuzat în conexarea cauzelor, a căror solicitare s-a solicitat, încheierea pe care o califică neîntemeiată, nefondată și nemotivată.

Astfel, a specificat că încheierea emisă la 10 septembrie 2019 nu a fost expediată în adresa participanților la proces în vederea aducerii la cunoștință, or, părțile urmează să ia cunoștință cu actele procesuale emise de instanță.

A solicitat instanței de apel repunerea în termen a cererii de apel, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 2 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de Anatolie Rimschi. S-a restituit cererea de apel declarată de Anatolie Rimschi ca fiind depusă tardiv. S-a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

La 2 februarie 2021, Anatolie Rimschi, reprezentat de avocatul Pavel Budu, a depus cerere de recurs, prin care a solicitat casarea integrală a încheierii cu adoptarea unei noi hotărâri de repunere în termen a apelului.

În motivarea recursului a indicat că încheierea este neîntemeiată, deoarece apelantul nu a avut posibilitate de a depune în termenul stabilit cererea de apel, iar instanța de apel nu a ținut cont la adoptarea soluției de argumentele și probele prezentate de apelant, și anume de faptul că nu a fost citat pentru ședința de judecată precum și nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 27 octombrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii prin scrisoarea de însoțire din 20 ianuarie 2021 (f.d. 57).

Astfel, recursul declarat la 2 februarie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs reține că prin hotărârea din 02 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a dispus admiterea acțiunii oblice depuse de SA „Termoelectrica” în interesele CCL nr. 150 împotriva lui Anatolie Rimschi cu privire la încasarea datoriei pentru consumul de energie termică. S-a încasat din contul lui Anatolie Rimschi în beneficiul Cooperativei de construcție a locuințelor nr. 150 datoria pentru consumul de energie termică în mărime de 3 622,63 de lei și taxei de stat în mărime de 270 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 7 iulie 2020, Anatolie Rimschi a declarat apel împotriva hotărârii din 2 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, statuează că termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În acord cu prevederilor art. 116 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței.

Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate

În speță, Colegiul învederează că în conformitate cu art. 276² Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Art. 276³ Cod de procedură civilă, statuează că procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei,

nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art. 172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă. Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sunt inaplicabile.

Mai mult, art. 276⁴ Cod de procedură civilă, prevede că instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276³ fiind aplicabile corespunzător.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate din oficiu prin executorul judecătoresc din subdiviziunea teritorială respectivă a Departamentului executare a deciziilor judiciare de pe lângă Ministerul Justiției sau printr-o delegație judiciară.

Alin. (2) și (3) al aceluiași articol, prevăd că dacă i se cere să îndeplinească pentru o altă instanță procedura de comunicare, instanța solicitată este obligată să ia de îndată măsurile necesare, conform legii, și să trimită instanței solicitante dovezile de îndeplinire a procedurii cerute.

În cazul în care nu poate fi făcută în modul stabilit la alin. (1) și (2), comunicarea se face prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului conținut în act și confirmarea primirii lui.

În temeiul art. 105 alin. (1) Cod de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită

de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Totodată, în sensul art. 105 alin. (6) Cod de procedură civilă, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Cu referire la argumentele apelantului/ recurent, Colegiul învederează că acesta invocă lipsa citării pentru ședințele instanței de judecată în calitate de motiv pentru repunerea în termen a cererii de apel.

În acest sens, Colegiul relevă că la 15 iulie 2019 apelantul a depus o cerere de conexare a cauzei nr. 2-10612/2019, care se afla în procedura judecătorului Suvac Sergiu cu cauza nr. 2-10062/2019, ce se afla în procedura judecătorului Potînga Iurie, invocând caracterul conex prin pretenții, temeiurile de apariție și probe.

Astfel, se reține că prin încheierea din 19 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a dispus transmiterea cauzei pentru soluționarea conexării cu cauza nr. 2-10062/2019, ce se afla în procedura judecătorului Potînga Iurie.

Actul procedural enunțat a fost emis la cererea formulată de apelantul/ recurent, fapt care denotă caracterul concludent al acțiunilor acestuia despre cunoașterea faptului că există cauza dată pe rolul instanței.

Mai mult, prevederile legislației în vigoare instituie obligațiile pozitive ale participanților la proces de a se interesa de soarta cauzei.

În acest context, instanța de apel întemeiat a calificat ca lipsită de temei legal cererea de repunere în termen a cererii de apel atât timp cât apelantul a cunoscut despre existența cauzei și a realizat în vederea apărării drepturilor sale procesuale o cerere de conexare.

Colegiul reiterează că în conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Așadar, termenul declarării apelului începe a curge din ziua imediat următoare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În baza art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată.

Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, Colegiul menționează că respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege și doar în cazul în care partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și probată prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116,

118, 121, 122 și 362 Cod de procedură civilă, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate, ceea ce la caz nu se regăsește.

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Analizând materialele cauzei, prin prisma argumentelor expuse de recurent, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a considerat că cererea de apel urma a fi restituită, în cazul în care apelul a fost declarat în afara termenului legal și i-a fost refuzat în cerința de repunere în termen a apelului.

Astfel, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentului, precum că apelul urmează a fi repus în termen, deoarece precum denotă actele cauzei hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la data de 2 decembrie 2019, pe când apelul a fost depus abia la data de 7 iulie 2020, în afara termenului legal.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultimul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Or, contrar celor menționate, nu au dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În astfel de circumstanțe, instanța de judecată decelează că acțiunile recurentului privind depunerea cererii de apel la data de 7 iulie 2020, împotriva hotărârii din 2 decembrie 2019 nu constituie decât o ignorare a acesteia de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici se impune a evidenția că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea

urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; *Malahov c. Moldovei*, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, Colegiul precizează că recurentul era obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor sale, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Anatolie Rimschi, reprezentat de avocatul Pavel Budu, împotriva încheierii din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la acțiunea oblică depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 150 împotriva lui Anatolie Rimschi cu privire la încasarea datoriei pentru consumul energiei termice.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat